

Skatteutskottets betänkande

1998/99:SkU11

Allmänna motioner om företags- och kapitalbeskattning

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet ett antal motioner från allmänna motions-tiden 1998 om företags- och kapitalbeskattning. Utskottet avstyrker samtliga motioner.

Vid betänkandet fogas elva reservationer (m, v, kd, c, fp och mp) och tre särskilda yttranden.

Motionerna

1998/99:Sk308 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att utreda möjligheterna till uppskov med bolags-skatten i vissa fall,

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av reglerna för företagare med hemmet som arbets-plats.

1998/99:Sk309 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

21. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att vin och sprit ej skall ingå i avdragsramen för representation.

1998/99:Sk602 av Inger René och Karin Falkmer (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till avveckling av sambeskattnings gällande förmögenheter i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk603 av Inger René och Kent Olsson (m) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att slopa förmögenhetsskatten.

1998/99:Sk605 av Bertil Persson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om straffbeskattningen på direkt aktieäggande.

1998/99:Sk606 av Kent Olsson och Inger René (m) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen ånyo begär förslag om införande av ett yrkesfiskaravdrag för svenska yrkesfiskare i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om yrkesfiskaravdrag.

1998/99:Sk610 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om att sambeskattning av förmögenhet avskaffas som ett första steg i ett totalt avskaffande av förmögenhetsbeskattningen i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk627 av Ingvar Eriksson och Jan Backman (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att gifta par och sambor likställs i förmögenhetsskattehänseende.

1998/99:Sk630 av Göte Jonsson (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att underlätta generationsväxlingar i företagen.¹

1998/99:Sk633 av Ola Sundell och Nils Fredrik Aurelius (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kvittning av reaförlust för blandfonder,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om översyn av reglerna för reavinstskatt när kapitalet återinvesteras.

1998/99:Sk647 av Inga Berggren och Ingvar Eriksson (m) vari yrkas

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag om borttagande av förmögenhetsskatten i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk651 av Carl Erik Hedlund m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att höja avdraget för representation till 180 kr i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk652 av Inger René (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avdragsbelopp för restaurangtjänster.

1998/99:Sk653 av Carl Erik Hedlund (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av bestämmelserna för skattefrihet för av ideella organisationer bedriven verksamhet.

1998/99:Sk654 av Jan Backman (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av tydliga avdragsregler för kultursponsring.

1998/99:Sk657 av Nils Fredrik Aurelius och Ola Sundell (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att onoterad svensk aktie i kvittningshänseende bör jämföras med noterad svensk aktie.

¹ Motionen avser slopad förmögenhetsskatt i den del som behandlas här.

1998/99:Sk658 av Nils Fredrik Aurelius och Ola Sundell (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ytterligare en schablonregel för beräkning av skatt vid avyttring av aktier och liknande finansiella instrument.

1998/99:Sk670 av Per Westerberg m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökad rörlighet för riskkapitalet,

5. att riksdagen hos regeringen begär förslag på ett åtgärdsprogram för bättre förutsättningar för kunskapsföretagen i enlighet med vad i motionen anförts.

1998/99:Sk671 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det s.k. arbetande kapitalet (avsnitt 3.2),

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av internationell kontroll och minimiskatteregler (avsnitt 3.2),

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om småföretagen (avsnitt 4.3).

1998/99:Sk673 av Marianne Andersson m.fl. (c, m, kd, fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avdragsmöjligheter när fastighet eller lägenhet används både för privat boende och för lokaler för näringsverksamhet.

1998/99:Sk684 av Ola Karlsson m.fl. (m, kd, c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett återinfört riskkapitalavdrag,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utredning om indirekta finansieringsformer för privata investeringar i onoterade företag.

1998/99:Sk685 av Ola Karlsson m.fl. (m, kd, c, fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förslag till regler för beskattning av utdelning och reavinst hos aktiva ägare till fåmansaktiebolag.

1998/99:Sk686 av Marianne Andersson m.fl. (c, m, kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att möjligheten att skjuta på reavinstbeskattningen vid återinvesteringar i onoterade företag införs.

1998/99:Sk687 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp, m, kd, c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att dubbelbeskattning på aktier till fullo slopas,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ge Företagsskatteutredningen i uppdrag att lämna förslag som undanröjer kvarstående diskriminering av högriskföretag och de absolut minsta aktiebolagen.

1998/99:Sk688 av Marianne Andersson m.fl. (c, m, kd, fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en lönebaserad reserveringsmöjlighet som är särskilt avsedd för mindre företag införs.

1998/99:Sk689 av Sonia Karlsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn för att avskaffa sambeskattningen inom ramen för oförändrade intäkter av förmögenhetsskatten.

1998/99:Sk711 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förslag till sådan ändring i berörd lagstiftning att rätten till skatteavdrag för arbetsrum i bostaden utvidgas.

1998/99:Sk712 av Ingrid Näslund (kd) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattevillkoren för svenska fiskare,

2. att riksdagen beslutar om sådan ändring i lagen att licensierade svenska yrkesfiskare kan uppnå konkurrensneutralitet i skattehänseende i förhållande till andra länder,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att inrätta ett fiskekonto.

1998/99:Sk716 av Inger Lundberg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en analys av effekterna av ändrade avskrivningsmöjligheter för förstagångsupplåtna konstverk.

1998/99:Sk717 av Kenth Högström (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av översyn av i motionen nämnda regelverk.

1998/99:Sk718 av Kenth Högström m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ett för dylika förvärv underlättande system.

1998/99:Sk721 av Tomas Eneroth m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en förändrad lagstiftning för ideella föreningar.

1998/99:Sk731 av Jeppe Johnsson och Ingvar Eriksson (m) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om yrkesfiskeavdrag, även för svenska fiskare, i enlighet med vad som anförts i motionen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om resultatutjämningsfond för fiskeföretag.

1998/99:So306 av Thomas Julin m.fl. (mp) vari yrkas

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att all möjlighet att tillåta avdrag för alkohol vid representation skall tas bort.

1998/99:Kr274 av Birger Schlaug m.fl. (mp) vari yrkas

16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att regeringen skall återkomma med förslag hur en avdragsrätt för företag som köper konst direkt av konstnärer kan konstrueras.

1998/99:Kr519 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beskattningen av idrottslig verksamhet.

1998/99:T402 av Per-Richard Molén m.fl. (m, fp, kd) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkta skatter och borttagande av företagsskatter,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om genomförande av Småföretagsdelegationens förslag för att få till stånd ett bättre företagsklimat i Sverige.

1998/99:MJ224 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

37. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att inrätta ett fiskekonto.

1998/99:MJ410 av Göte Jonsson m.fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om yrkesfiskaravdrag.

1998/99:MJ411 av Magnus Jacobsson m.fl. (kd) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattevillkoren för svenska fiskare,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av fiskekonto.

1998/99:N238 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det personliga ägandet.

1998/99:N326 av Per Westerberg och Göran Hägglund (m, kd) vari yrkas

59. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riskkapitalbolag,

60. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheterna att klassa riskkapitalbolag som investmentbolag.

1998/99:N330 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de små företagens tillgång till riskkapital.

1998/99:A215 av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder (m) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fåmansbolagsreglerna.

1998/99:A811 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avskaffandet av sambeskattningen.

Inledning

Skatteutskottet yttrade sig i höstas till finansutskottet över ett stort antal yrkanden från den allmänna motionstiden 1998 som behandlades samtidigt med regeringens förslag om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna för år 1999. Bland dessa yrkanden fanns förslag om sådana ändringar i företags- och kapitalbeskattningen som ingick i partiernas alternativ till regeringens budgetförslag för år 1999. Riksdagen tog ställning till yrkandena den 2 december 1998 (bet. 1998/99:FiU1).

I det här betänkandet behandlar skatteutskottet återstående yrkanden från den allmänna motionstiden om företags- och kapitalbeskattningen. För närvarande pågår arbeten på olika håll som kan komma att påverka vissa av de skattefrågor som utskottet tar upp i det följande. Ett prioriterat område i regeringens arbete är att åstadkomma regelförenklingar för småföretag. På skatteområdet märks förslag som gäller slopande av merparten av de s.k. stoppreglerna för fåmansföretag. Vidare arbetar den s.k. Förenklingsutredningen (dir. 1996:78) med att försöka åstadkomma enklare skatteregler för enskild näringsverksamhet och handelsbolag. Småföretagsdelegationen har lagt fram en rad olika förenklingsförslag som bereds vidare i en arbetsgrupp som skall lämna en rapport till regeringen under våren.

Också de överläggningar om skattesystemet som regeringen inbjudit till kan komma att påverka skattefrågor som behandlas i detta betänkande. Överläggningarna skall särskilt gälla frågan om det är möjligt att med skattepolitiska åtgärder förbättra betingelserna för hög tillväxt och hög sysselsättning genom att stimulera arbete, företagande, utbildning och sparande. De ändrade förutsättningar för skattesystemet som bl.a. följer av den ökande internationaliseringen bör beaktas. Utgångspunkten för överläggningarna är att åtgärder inom skattepolitiken inte får äventyra starka offentliga finanser eller en sund samhällsekonomi, inte äventyra en god kvalitet inom skola, vård och omsorg och inte leda till ökade klyftor i samhället. Skattesystemet skall också vara enkelt, likformigt, ha låga skattesatser och breda skattebaser.

Skattenivå i företaget, resultatutjämnning

Motionerna

I motion Sk688 återkommer Marianne Andersson m.fl. (c, m, kd, fp) till ett förslag om att införa en reserveringsmöjlighet för mindre tjänsteföretag som baseras på företagets löner till anställda. Kenth Högström (s) vill i motion Sk717 utreda höjda avsättningar till periodiseringsfond, uppmjukade regler om återföring till ersättningsfond och ökade möjligheter till inkomstutjämnning och pensionsavsättningar för idrottsmän, författare och artister. Samma motionär efterlyser i motion Sk718 någon form av reservering för att underlätta ersättningsanskaffning i samband med att staten förvärvar skyddsvärda skogs- och naturområden.

I motion T402 yrkande 1 av Per-Richard Molén m.fl. (m, fp, kd) förordas att riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen skall uttala sig för att

skatterna skall sänkas till EU-nivåer och att skadliga företagsskatter skall tas bort. Motionärerna tar upp villkoren för åkeriföretagen, bl.a. nivån på drivmedelsbeskattningen.

Utskottets ställningstagande

Vid 1990–1991 års reform av företagsbeskattningen rådde en bred enighet om att det då gällande regelsystemet borde ersättas av ett system med lägre skattesats och mer begränsade reserveringsmöjligheter. Ett sådant system har flera fördelar. Bl.a. minskar inlåsnings- och kapital samtidsinvesteringar och finansieringsformer. Med minskade reserveringsmöjligheter blev det möjligt att genomföra en kraftig sänkning av bolagsskattesatsen från 52 % (ca 57 % om den dåvarande vinstdelningsskatten räknas med) till 30 %. En ny avvägning av bolagsskattesatsen, till nuvarande 28 %, gjordes i samband med ändringar i företagsbeskattningen under år 1994 som innebar bl.a. att skatteutjämningsreserven ersattes med periodiseringsfond.

Skattereformen syftade även till att skapa neutrala skatteregler som behandlar olika typer av näringsverksamheter på ett så likformigt sätt som möjligt. Vid tiden för genomförandet av skattereformen kunde kravet på neutralitet inte uppnås i fråga om enskild näringsverksamhet. Senare har emellertid skattereglerna för enskild näringsverksamhet också reformerats med huvudsakligt syfte att skapa skattevillkor som är likvärdiga med dem som gäller för aktiebolagen.

Utskottet anser att det är angeläget att upprätthålla de principer som företagsbeskattningen vilar på. Reserveringsmöjligheterna får därför inte utformas så att det blir svårt att behålla en låg skattesats. Det är inte heller förenligt med dessa principer att utöka reserverings- eller avdragsmöjligheterna endast för att tillgodose vissa branscher, yrkeskategorier eller andra intressen. Utskottet avstyrker de förslag om utvidgade reserveringsmöjligheter som lagts fram i motionerna Sk688, Sk717 och Sk718.

Beträffande motion T402 yrkande 1 vill utskottet framhålla att företagsbeskattningen genom skattereformen har getts en internationellt sett konkurrenskraftig utformning. När det gäller drivmedelsbeskattningen har utskottet nyligen behandlat ett antal motionsyrkanden i betänkande 1998/99:SkU13 Vissa punktskattefrågor. Där framgår bl.a. att åkerinäringens situation enligt vad utskottet erfarit kommer att tas upp i de pågående skattesamtal som regeringen inbjudit partierna till. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet även motion T402 yrkande 1.

Ägarbeskattning, m.m.

Motionerna

Per Westerberg m.fl. (m) yrkar i motion Sk670 yrkande 1 att dubbelbeskattningen av aktier skall slopas och att ett riskkapitalavdrag skall återinföras. Enligt motionens yrkande 5 bör särskild uppmärksamhet ägnas åt kunskapsföretagen och deras riskkapitalförsörjning.

Också i motion Sk687 yrkandena 1 och 2 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp, m, kd, c) hemställs om slopad dubbelbeskattning av aktier. Slopan det kan enligt motionen inledas med att ägarbeskattningen avskaffas för i vart fall ägare till onoterade företag. Motionärerna vill också utreda hur reglerna skall utformas så att högriskföretag och de minsta aktiebolagen inte diskrimineras av att ägarbeskattningen slopas.

Lennart Daléus m.fl. (c) hemställer i motion N238 yrkande 2 att riksdagen skall göra uttalande om att det personliga ägandet skall värnas. Motionärerna ser ett slopande av dubbelbeskattningen av aktier som ett första steg i en politik för att sprida ägandet utanför ett antal stora institutioner. En annan motion som tar upp ägarspridningen är motion Sk605 av Bertil Persson (m). I motionen begärs en utredning i syfte att ändra skatteregler som enligt motionären missgynnar direkt aktieäggande förhållande till ägande via institutioner.

Införande av riskkapitalavdrag och andra ändringar i skattereglerna som tar sikte på riskfyllda investeringar tas upp i ytterligare några motioner. Enligt motion Sk684 yrkandena 1 och 2 av Ola Karlsson m.fl. (m, kd, c) bör ett riskkapitalavdrag återinföras, och indirekta finansieringsformer för privata investeringar i onoterade företag bör utredas. I motion N326 yrkandena 59 och 60 av Per Westerberg och Göran Hägglund (m, kd) efterlyses en utredning av möjligheterna till statliga förlustgarantier om 50 % av riskkapitalbolagens placeringar i onoterade bolag enligt dansk modell och av möjligheterna att klassa riskkapitalbolag som investmentbolag i skattehänseende. I motion N330 yrkande 12 vill Alf Svensson m.fl. (kd) att det skall vidtas åtgärder som kan säkra tillgången på riskkapital speciellt med tanke på de onoterade, mindre och nya företagen.

Enligt motion Sk633 yrkande 2 av Ola Sundell och Nils Fredrik Aurelius (m) bör reavinstbeskattningen ses över i syfte att slopa beskattningen av aktievinster som återinvesteras. Ett liknande yrkande finns i motion Sk686 av Marianne Andersson m.fl. (c, m, kd) med förslag om att införa en möjlighet att skjuta upp reavinstbeskattningen vid återinvesteringar i onoterade företag.

Ett förslag av Lars Leijonborg m.fl. (fp) i motion Sk308 yrkande 8 tar utskottet upp i detta sammanhang. Enligt motionen bör det utredas om det är möjligt att ge nya och snabbväxande företag uppskov med bolagsskatten så länge utdelning inte sker.

Utskottets ställningstagande

Genom lagstiftning under hösten 1996 (prop. 1996/97:45, bet. 1996/97:SkU13), som har kompletterats under våren 1997 (prop. 1996/97:150, bet. 1996/97:FiU20) och våren 1998 (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU20), har riksdagen genomfört omfattande lättnader i beskattningen av utdelning och reavinst på aktier i onoterade företag. Lagstiftningen skall främja investeringar i små och medelstora företag och skapa nya arbetstillfällen i dessa företag. I den nyligen framlagda proposition 1998/99:48 Skattefrågor och investerarskydd har regeringen föreslagit en mindre utvidgning i lättnadsreglerna, som utskottet kommer att ta ställning till i ett annat sammanhang.

Ett problem med en mer generellt utformad lättnad i ägarbeskattningen är att en sådan sannolikt skulle bidra till att höja avkastningskravet på investeringar i små företag och samtidigt få endast en mycket begränsad betydelse för de större företagens investeringar. Härtill kommer den mycket betydande statsfinansiella kostnad som en generell skattelättnad skulle innebära. Starka skäl talar därför enligt utskottets mening mot att lättnaderna i ägarbeskattningen utvidgas till andra än onoterade företag.

I sammanhanget bör nämnas att frågor om kapitalinkomstbeskattningen utgör en av de punkter som tas upp i de överläggningar om skattesystemets framtida utformning som regeringen har inbjudit till. Vidare framgår det av budgetpropositionen (prop. 1998/99:100 volym 1 s. 140) att regeringen under den pågående mandatperioden avser att överväga kapitalinkomstskattsens nivå.

Beträffande yrkandena om ett riskkapitalavdrag vill utskottet nämna att ett tidsbegränsat sådant infördes hösten 1995. Avdraget var avsett att gälla till dess problemen kring de små och medelstora företagens kapitalförsörjning kunde få en permanent lösning. Sedan sådana permanenta regler numera införts i form av en selektiv lättnad i ägarbeskattningen finns det enligt utskottets mening inte längre samma motiv för ett särskilt riskkapitalavdrag.

Med anledning av frågor som tagits upp i ett par av motionerna vill utskottet också nämna att Småföretagsdelegationen i betänkandet Kapitalförsörjning till småföretag (SOU 1998:93) har lämnat förslag om bl.a. uppskjuten reavinstbeskattning vid återinvestering i onoterade aktier, statliga förlustgarantier till riskkapitalbolag och att dessa skall klassas som investmentbolag i skattehänseende. Som framgått tidigare bereds Småföretagsdelegationens alla förslag i en interdepartemental arbetsgrupp som senare kommer att lämna en rapport till regeringen.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna Sk605, Sk633 yrkande 2, Sk670 yrkandena 1 och 5, Sk684 yrkandena 1 och 2, Sk686, Sk687 yrkandena 1 och 2, N238 yrkande 2, N326 yrkandena 59 och 60 och N330 yrkande 12.

Utskottet får även med hänvisning till de ovan nämnda förbättringarna för de mindre företagen som har genomförts fr.o.m. 1998 års taxering avstyrka förslaget i Lars Leijonborgs m.fl. (fp) motion Sk308 yrkande 8.

Fåmansföretag

Motionerna

I motion Sk671 yrkande 7 vill Gudrun Schyman m.fl. (v) införa enklare regler för småföretagen med utgångspunkt i förslag från Småföretagsdelegationen och Stoppregelutredningen.

I motion Sk685 av Ola Karlsson m.fl. (m, kd, c, fp) föreslås ändrade regler för beskattning av utdelning och reavinst hos aktiva ägare till fåmansaktiebolag som bl.a. bygger på en huvudregel om att all utdelning beskattas som kapitalinkomst om delägaren tagit ut marknadsmässig lön.

Enligt motion T402 yrkande 2 av Per-Richard Molén m.fl. (m, fp, kd) bör Småföretagsdelegationens förslag genomföras för att få till stånd ett bättre företagsklimat i Sverige.

I motion A215 yrkande 5 av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder (m) förordas att alla särregler för ägare till småföretag slopas.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet nämnde inledningsvis är förenklingar för småföretagen ett prioriterat område där ett omfattande arbete pågår.

Förenklingsutredningen, vars arbete är inriktat på skatteförhållandena för enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag, ser över bl.a. redovisnings- som skatteregler med särskild inriktning på företag i tjänstesektorn. Utredningen beräknas avsluta sin verksamhet den 31 december 1999. I Finansdepartementet bereds Stoppregelutredningens betänkande Stoppreglerna (SOU 1998:116), i vilket föreslagits att merparten av de s.k. stoppreglerna skall avskaffas.

Småföretagsdelegationen tillkallades hösten 1996 för att identifiera problem och föreslå åtgärder för att undanröja onödiga hinder för etablering och tillväxt i småföretag. Delegationen förutsattes arbeta nära näringslivets organisationer, fackliga organisationer, statliga myndigheter och kommuner och bygga sina förslag på kartläggningar av småföretagens problem. Delegationen har lämnat flera rapporter till regeringen. Den sista lämnades i juni 1998. En arbetsgrupp som leds av Näringsdepartementet ser för närvarande över Småföretagsdelegationens alla förslag. Arbetet skall vara klart senast den 31 mars 1999. Näringsdepartementet driver också ett projekt i vilket man kommer att knyta till sig en referensgrupp med representanter för små och växande företag för att diskutera idéer och förslag samt att få en testpanel för snabba reaktioner på arbetet med enklare regler.

Utskottet förutsätter att de möjligheter som finns till förenklingar kan tas till vara i det arbete som nu pågår. Utskottet anser att ett ställningstagande till de olika förslag som har lagts fram bör anstå i avvaktan på resultatet av beredningsarbetet. Utskottet avstyrker följaktligen de yrkanden om tillkännagivanden till regeringen som förordas i motionerna Sk671 yrkande 7, T402 yrkande 2 och A215 yrkande 5.

Som utskottet nämnde tidigare har riksdagen beslutat om lättnader i ägarbeskattningen i onoterade företag fr.o.m. 1998 års taxering. Beslutet innebär att utdelningar och reavinster på onoterade aktier delvis har undantagits från beskattning, men också att den del av inkomsterna som kapitalinkomstbeskattas hos aktiva delägare i företaget har utvidgats. Dessa regler innebär en schablonmässig fördelning av inkomsterna på en kapitalinkomstdel och en tjänsteinkomstdel på grundval av statslåneräntans nivå, ett kapitalunderlag och ett löneunderlag. Det förslag som läggs fram i motion Sk685 innebär en annan schablon som utgår från vad som kan anses vara marknadsmässig lön inom olika branscher. Enligt motionärerna skulle Riksskatteverket tillsammans med arbetsgivarorganisationerna ta fram ett antal lönelistor för företagare och anställda i olika branscher utifrån de arbetsbeskrivningar som finns och med ledning härav fastställa vad som kan anses vara en marknadsmässig

lön. Om en marknadsmässig lön inte kan beräknas på detta sätt skall det enligt motionen finnas en alternativ beräkning som utgår från ett kapitalunderlag och företagets lönesumma.

Utskottet kan inte finna att den schablon som föreslås i motionen skulle ha sådana fördelar att det kan vara motiverat att ändra i de nuvarande reglerna. Utskottet avstyrker motion Sk685.

Ideella föreningar och stiftelser

Motionerna

I motionerna Sk653 yrkande 2 av Carl Erik Hedlund (m), Sk721 av Tomas Eneroth m.fl. (s) och Kr519 yrkande 7 av Bo Lundgren m.fl. (m) föreslås en översyn av skattereglerna för ideella organisationer i syfte att få en tydligare gräns mellan skattefri verksamhet och skattepliktig näringsverksamhet. Enligt den sistnämnda motionen har skattemyndigheterna under det senaste året i vissa fall hävdad att den idrottsliga verksamhet som bedrivs av svenska idrottsföreningar skall betraktas som näringsverksamhet. Det skulle enligt motionärerna få omfattande konsekvenser inte minst vad avser debitering av mervärdesskatt. För att undvika omfattande problem kan det enligt motionärerna vara nödvändigt med ett förtydligande i skattelagstiftningen.

Utskottets ställningstagande

Stiftelse- och föreningskommittén lade i juni 1995 fram sitt slutbetänkade Översyn av skattereglerna för stiftelser och ideella föreningar (SOU 1995:63). Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet. Regeringen har nyligen tillsatt ytterligare en utredning som bl.a. skall se över skillnader i näringsverksamhetsbegreppet mellan svenska regler och EG:s sjätte mervärdesskattedirektiv, dvs. det problem kring mervärdesskatten som har tagits upp i motion Kr519. Utredningen skall även analysera de särskilda skattepliktsregler som gäller för ideella föreningars verksamhet (dir. 1999:10).

Utskottet anser att den pågående beredningen och utredningen bör avvaktas och avstyrker motionärernas begäran om tillkännagivanden till regeringen i frågan.

Arbetslokal i egen bostad

Motionerna

I motion Sk308 yrkande 13 hemställer Lars Leijonborg m.fl. (fp) att reglerna för företagare med hemmet som arbetsplats skall ses över i syfte att förbättra avdragsmöjligheterna. Också i motion Sk673 av Marianne Andersson m.fl. (c, m, kd, fp) förordas utvidgade avdragsmöjligheter när det gäller fastighet eller lägenhet som används både för privat boende och för lokaler för näringsverksamhet.

I motion Sk711 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) tas frågan om avdrag för arbetsrum upp mot bakgrund av att distansarbete enligt motionen blir allt

vanligare. Motionären yrkar att regeringen skall lägga fram ett förslag om utvidgning av rätten till skatteavdrag för arbetsrum i bostaden.

1998/99:SkU11

Utskottets ställningstagande

Under inkomstslaget tjänst medges avdrag för arbetsrum i den egna bostaden endast i undantagsfall. Det krävs en grundlig utredning om att rummet används enbart för arbetet och vanligen också att bostaden är större än om tvånget att hålla arbetsrum inte förelegat. Bakgrunden till denna praxis är att endast verkliga kostnader i en förvärvsverksamhet skall kunna dras av från inkomsterna av denna förvärvsverksamhet och att privata levnadskostnader lämnas utanför.

När en privatbostad används i en näringsverksamhet begränsas avdragsrätten till skälighetsdelen av kostnader för hyra o.d., värme, vatten och avlopp samt elektrisk ström. Avdrag medges även för kostnader i övrigt som är omedelbart betingade av näringsverksamheten (punkt 27 av anvisningarna till 23 § KL). En förutsättning är att en särskild del har inrättats i bostaden för näringsverksamheten. Om så ej är fallet kan avdrag medges med högst 2 000 kr per år om arbete utförts minst 800 timmar i den egna privatbostaden.

Stoppregelutredningen har i betänkandet Stoppreglerna (SOU 1998:116) gjort en översyn av den ovan nämnda bestämmelsen och ansett att det inte finns anledning att ompröva de valda schablonerna. Distansarbetsutredningen (SOU 1998:115) har föreslagit att löntagare skall kunna få avdrag för arbetsrum enligt samma schablonregler som näringsidkare. Båda de nämnda utredningarna bereds för närvarande i Regeringskansliet. Utskottet anser att denna beredning bör avvaktas och avstyrker motionsyrkandena.

Representationsavdrag för måltider

Motionerna

I två motioner yrkas om inskränkningar i gällande regler om avdrag för representation. Enligt motion Sk309 yrkande 21 av Alf Svensson m.fl. (kd) skall reglerna ändras så att vin och sprit inte skall ingå i avdragsramen för representation. Också i motion So306 yrkande 11 av Thomas Julin m.fl. (mp) finns ett yrkande om att avdrag inte skall medges för alkohol i samband med representation.

I två motioner, Sk651 yrkande 1 av Carl Erik Hedlund m.fl. (m) och Sk652 av Inger René (m), hemställs om att representationsavdraget skall höjas till det tidigare beloppet 180 kr.

Utskottets ställningstagande

Hösten 1995 beslutade riksdagen att avdragsramen för måltidsutgifter i samband med representation skulle vara 180 kr exklusive mervärdesskatt fr.o.m. inkomståret 1996, vilket innebar ungefär en halvering av avdragsramen. Hösten 1996 minskades avdragsramen ytterligare till 90 kr för att förstärka statens inkomster med ca 500 miljoner kronor. Av förenklingskäl tilläts

samtidigt att vin och sprit får räknas med inom avdragsramen 90 kr (prop. 1996/97:12, bet. 1996/97:SkU7).

1998/99:SkU11

Motsvarande yrkanden som de nu aktuella har prövats av riksdagen vid flera tillfällen sedan hösten 1996 och har då avstyrkts. Utskottet finner inte anledning för riksdagen att frångå tidigare ställningstaganden och avstyrker följaktligen motionerna.

Sponsring

Motionen

I motion Sk654 av Jan Backman (m) efterlyses tydligare avdragsregler för kultursponsring. Motionären anför bl.a. att avdragsrätten för kultursponsring behandlas olika av myndigheterna.

Utskottets ställningstagande

Utgifter för sponsring kan i vissa fall vara avdragsgilla som driftskostnader med hänsyn till det reklamvärde och goodwillvärde som sponsorverksamheten kan innebära för ett företag. En grundläggande förutsättning är då att sponsorn får en motprestation som står i rimlig proportion till insatsen. Utan motprestation torde bidraget bli betraktat som gåva för vilken avdragsrätt inte föreligger.

Utskottet står fast vid sitt tidigare ställningstagande i denna fråga och anser att avdragsrätt för sponsorverksamhet bör följa de grundläggande principerna för avdragsrätt för driftskostnader i näringsverksamhet. Skattemyndigheterna får avgöra från fall till fall om en avdragsrätt är förenlig med dessa principer. Under vissa förutsättningar kan det också vara möjligt för ett sponsrande företag att ansöka om förhandsbesked. Utskottet anser emellertid det inte vara motiverat med en särskild avdragsrätt för kultursponsring. Utskottet avstyrker motionen.

Konstinköp

Motionerna

I motion Sk716 av Inger Lundberg m.fl. (s) hemställs att det görs en analys av effekterna av att ändra skattereglerna så att inköp av förstagångsupplåtna konstverk kan ge rätt till avskrivning eller avdrag.

I motion Kr274 yrkande 16 av Birger Schlaug m.fl. (mp) förordas att riksdagen uppdrar åt regeringen att återkomma med ett förslag om hur en avdragsrätt för företag som köper konst direkt av konstnärer kan konstrueras.

Utskottets ställningstagande

Motionerna syftar bl.a. till att stödja konstnärlig verksamhet genom att företag som köper konst får dra av eller göra avskrivningar för konstverken. Utskottet har vid tidigare behandling av liknande förslag framhållit att utgångspunkten för överväganden om de avdragsregler som skall gälla vid

beskattningen i stället måste vara att åstadkomma ett så riktigt beskattningsresultat som möjligt genom att företaget vid beskattningen får beakta de kostnader som uppkommer i näringsverksamheten och som är hänförliga till denna.

I Regeringsrättens praxis (se bl.a. RÅ 1991 not. 113) har fastslagits att avdrag för värdeminskning – och därmed även för direktavdrag vid förvärvet – skall vägras för konstföremål o.d. som utgör inventarier i rörelse, när föremålen kan bedömas vara värdebeständiga. Det har hävdats att undantag från denna huvudprincip bör kunna medges i fråga om enklare konstföremål o.d. (se bl.a. prop. 1980/81:68).

Utskottet anser att det inte finns anledning att införa en utvidgad avdragsrätt i det syfte som motionärerna avser. Utskottet avstyrker följaktligen motionerna Sk716 och Kr274 yrkande 16.

Yrkesfiskare

Motionerna

I motionerna Sk606 yrkandena 1 och 2 av Kent Olsson och Inger René (m), Sk731 yrkande 1 av Jeppe Johnsson och Ingvar Eriksson (m) och MJ410 yrkande 2 av Göte Jonsson m.fl. (m) hemställs att ett yrkesfiskaravdrag skall införas. Enligt motion Sk712 yrkandena 1 och 2 av Ingrid Näslund (kd) skall skattereglerna ändras så att licensierade svenska yrkesfiskare ges konkurrensneutralitet i skattehänseende i förhållande till andra länder. I motion MJ411 yrkande 2 anför Magnus Jacobsson m.fl. (kd) att samma skattevillkor skall gälla för svenska fiskare som för fiskare i våra grannländer.

I de nyss nämnda motionerna, Sk712 yrkande 3, Sk731 yrkande 3 och MJ411 yrkande 3, samt i motion MJ224 yrkande 37 av Alf Svensson m.fl. (kd) finns också förslag om att införa en särskild möjlighet till inkomstutjämning för svenska yrkesfiskare.

Utskottets ställningstagande

Vid en tidigare behandling av motsvarande yrkanden förutsatte utskottet att regeringen efter en beredning av frågan om yrkesfiskarnas konkurrenssituation i förhållande till grannländerna skulle återkomma till riksdagen med förslag som tillgodoser motionärernas krav på konkurrensneutralitet (bet. 1996/97:SkU13). Utskottet förordade att riksdagen med anledning av samtliga de motioner som behandlades som sin mening skulle ge regeringen till känna vad utskottet hade anfört. Riksdagen följde utskottet.

Regeringen tillkallade den 11 december 1997 en särskild utredare med uppgift att kartlägga och analysera det svenska yrkesfiskets långsiktiga konkurrensförutsättningar och konkurrensvillkor i den förändrade situation som medlemskapet i Europeiska unionen innebär. Utredningen skulle jämföra konkurrensförutsättningarna gentemot våra främsta konkurrentländer, även i fråga om skattevillkoren, och belysa den nuvarande politikens effekter på svensk fiskerier och statsfinansiella utgifter samt sysselsättning.

Utredningen har i januari i år lämnat betänkandet SOU 1993:3 Yrkesfiskets konkurrenssituation. Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottet anser att den fortsatta beredningen bör avvaktas. Utskottet avstyrker motionsyrkandena, men anser att de bör anses vara tillgodosedda med hänsyn till riksdagens tidigare tillkännagivande och den pågående beredningen.

Förmögenhetsskatt

Motionerna

I motion Sk602 av Inger René och Karin Falkmer (m) föreslås att sambeskattningen av förmögenhet avskaffas. I motion Sk603 yrkande 3 föreslår Inger René och Kent Olsson (m) att förmögenhetsskatten slopas. Marietta de Pourbaix-Lundin (m) föreslår i motion Sk610 att sambeskattningen av förmögenhet avskaffas som ett första steg mot slopad förmögenhetsskatt. Enligt motion Sk627 av Ingvar Eriksson och Jan Backman (m) bör gifta par och sambor vara likställda i förmögenhetsskattehänseende. I motion Sk630 av Göte Jonsson (m) förordas, såvitt nu är i fråga, att förmögenhetsskatten avvecklas. Inga Berggren och Ingvar Eriksson (m) hemställer i motion Sk647 yrkande 3 att förmögenhetsskatten avvecklas och att avvecklingen inleds med att sambeskattningen av gifta slopas och att skattepliktsgränsen höjs från 900 000 kr till 1,2 miljoner kronor. Enligt motion Sk689 av Sonia Karlsson (s) bör det ske en översyn i syfte att avskaffa sambeskattningen inom ramen för oförändrade intäkter av förmögenhetsskatten. Lars Leijonborg m.fl. (fp) hemställer i motion A811 yrkande 14 att sambeskattningen av makar skall upphävas.

Enligt motion Sk671 yrkande 3 av Gudrun Schyman m.fl. bör det införas en snävare definition av begreppet arbetande kapital och likartad behandling av olika aktieslag.

Utskottets ställningstagande

Vid behandlingen i höstas av utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna för budgetåret 1999 avslög riksdagen motionsvägen framförda förslag om slopad sambeskattning och successiv avveckling av förmögenhetsskatten med hänvisning till att det saknades statsfinansiellt utrymme för sådana åtgärder. I sitt betänkande hänvisade finansutskottet (bet. 1998/99:FiU1 s. 148) liksom skatteutskottet i yttrande till finansutskottet (1998/99:SkU1y) till vad som anförts i budgetpropositionen för 1999 (prop. 1998/99:100 volym 1 s. 140) om att det kan finnas skäl att göra överväganden beträffande såväl kapitalskattesatsen som förmögenhetsskatten under mandatperioden. En diskussion borde enligt skatteutskottet kunna föras inom ramen för de skatteöverläggningar som regeringen inbjudit till.

Skatteutskottet får med hänvisning till vad som anförts avstyrka yrkandena om avveckling av förmögenhetsskatten och slopad sambeskattning. Utskottet

avstyrker alltså motionerna Sk602, Sk603 yrkande 3, Sk610, Sk627, Sk630 i denna del, Sk647 yrkande 3, Sk689 och A811 yrkande 14.

1998/99:SkU11

Beträffande begreppet arbetande kapital och den gränsdragning mellan olika aktieslag som görs vid förmögenhetsbeskattningen har skatteutskottet tidigare understrukit vikten av att regeringen gör en ordentlig genomlysning av problemet i syfte att skapa en långsiktig lösning (1997/98:SkU1y). Utskottet avstyrker det förslag om ett tillkännagivande till regeringen i frågan som förts fram i motion Sk671 yrkande 3.

Kontroll av kapitalinkomster

Motionen

I motion Sk671 yrkande 4 av Gudrun Schyman m.fl. (v) hemställs att riksdagen skall göra ett uttalande om vikten av att Sverige internationellt och inom EU aktivt verkar för bättre skattekontroll och en minimiskattesats för kapitalinkomster.

Utskottets ställningstagande

Vid tidigare behandling av motsvarande motionsyrkande har utskottet framhållit att majoriteten bland EU-länderna visat ett starkt intresse för att säkerställa en beskattning av sparandet och att Sverige har ägnat stora ansträngningar åt att få till stånd ett uppgiftslämnande på gemenskapsnivå som liknar det som vi har i Sverige. Vi har också lyckats få överenskommelser med olika länder men det har ännu inte varit möjligt att uppnå en enighet om ett gemensamt kontrollsystem. Utskottet betonade enhälligt att Sverige kommer att fortsätta med sina ansträngningar i denna riktning.

För närvarande pågår förhandlingar om ett direktiv som bygger på en s.k. samexistensmodell. Den innebär att medlemsländerna skall kunna välja att införa en källskatt på minst 20 % eller att lämna uppgifter om inkomsterna till den skattskyldiges hemland så att beskattning i sin helhet kan ske där.

Utskottet hänvisar till det tidigare uttalandet och anser att syftet med motionsyrkandet är tillgodosett med vad utskottet anfört om inställningen från svensk sida i denna fråga och om det pågående arbetet. Utskottet avstyrker därför motion Sk671 yrkande 4.

Kvittning av reaförluster på aktier, m.m.

Motionerna

Ola Sundell (m) och Nils Fredrik Aurelius (m) har i tre motioner tagit upp frågor som rör bl.a. behandlingen av reaförluster på aktier. I motion Sk657 föreslås att förluster på marknadsnoterade aktier bör kunna kvittas fullt ut mot vinster på onoterade svenska aktier. Enligt motion Sk633 yrkande 1 bör reaförluster på andelar i blandfonder få kvittas fullt ut mot intäkter i inkomstslaget kapital. I motion Sk658 förordas en ny schablonregel för beräkning av reavinstskatt på marknadsnoterade aktier och liknande finansiella instrument,

t.ex. att anskaffningsvärdet bestäms till 50 % av noterade värdet vid utgången av tredje året före avyttringsåret.

1998/99:SkU11

Utskottets ställningstagande

Reaförluster får enligt huvudregeln kvittas endast till 70 % mot reavinster, utdelningar och ränteinkomster. Ett undantag från denna huvudregel är att förluster på marknadsnoterade aktier och liknande värdepapper – med hänsyn till det risktagande som aktieinnehav är förenat med – till 100 % kan kvittas mot reavinster på värdepapper inom samma kategori. Reglerna har nyligen ändrats i ett par omgångar för att utvidga möjligheterna att utnyttja förluster på onoterade aktier. Fr.o.m. 1998 års taxering kan full kvittning ske mot vinster på andra onoterade aktier (prop. 1996/97:45, bet. 1996/97:SkU13). Fr.o.m. 1999 års taxering får full kvittning av förluster på onoterade aktier ske även mot vinster på marknadsnoterade aktier och liknande värdepapper (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU20).

Förluster på andelar i en fond omfattas av samma kvittningsmöjligheter som marknadsnoterade aktier m.m. under förutsättning att fonden till minst 75 % består av aktier eller aktierelaterade instrument. Förluster på andelar i räntefonder som består endast av marknadsnoterade fordringar jämföras med ränteutgift och blir på den grunden fullt avdragsgilla mot kapitalinkomster. För blandade fonder, som kan vara sammansatta av värdepapper av olika slag, gäller dock huvudregeln för avdrag för förluster, dvs. 70 % får dras av mot kapitalinkomster.

De ovan nämnda reglerna har utformats för att minska incitamenten till skatteplanering med värdepappersaffärer, men tar samtidigt hänsyn till de särskilda risker som är förenade med aktieaffärer (se t.ex. SOU 1989:33 s. 196, prop. 1989/90:110 s. 391 och 428). Frågor kring kvittningsmöjligheterna har tagits upp i Skattekontrollutredningens delbetänkande SOU 1997:27 Kontroll–Reavinst–Värdepapper. Betänkandet är inte färdigberett i denna del.

Enligt utskottets mening finns det inte skäl för riksdagen att med anledning av vad som anförts i motionerna överväga ändringar i gällande regler. Utskottet avstyrker motionerna Sk633 yrkande 1 och Sk657.

Den nuvarande schablonregeln för beräkning av anskaffningsvärdet för andra marknadsnoterade instrument än optioner och terminer medger att anskaffningskostnaden som ett alternativ till den faktiska anskaffningskostnaden får bestämmas till 20 % av försäljningspriset efter avdrag för försäljningskostnaderna. Procentsatsen bestämdes vid skattereformen genom en avvägning av önskemålet om en effektiv reavinstbeskattning mot önskemålet att underlätta i situationer när det finns svårigheter att bevisa verkliga anskaffningsvärden, t.ex. när aktierna ärvts (prop. 1989/90:110 s. 456). Utskottet finner inte skäl att frångå denna bedömning. Utskottet avstyrker följaktligen även motion Sk658.

Utskottet hemställer

1. beträffande *skattenivå i företaget, resultatutjämnning*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk688, 1998/99:Sk717, 1998/99:Sk718 och 1998/99:T402 yrkande 1,
res. 1 (m)
2. beträffande *ägarbeskattning, m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk605, 1998/99:Sk633 yrkande 2, 1998/99:Sk670 yrkandena 1 och 5, 1998/99:Sk684 yrkandena 1 och 2, 1998/99:Sk686, 1998/99:Sk687 yrkandena 1 och 2, 1998/99:N238 yrkande 2, 1998/99:N326 yrkandena 59 och 60 och 1998/99:N330 yrkande 12,
res. 2 (m, kd, c, fp)
3. beträffande *uppskov med bolagsskatt*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk308 yrkande 8,
res. 3 (fp)
4. beträffande *fåmansföretag*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk671 yrkande 7, 1998/99:Sk685, 1998/99:T402 yrkande 2 och 1998/99:A215 yrkande 5,
res. 4 (m, kd, fp)
5. beträffande *ideella föreningar och stiftelser*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk653 yrkande 2, 1998/99:Sk721 och 1998/99:Kr519 yrkande 7,
res. 5 (m)
6. beträffande *arbetslokal i egen bostad*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk308 yrkande 13, 1998/99:Sk673 och 1998/99:Sk711,
res. 6 (m, kd, fp)
7. beträffande *representationsavdrag för måltider*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk309 yrkande 21, 1998/99:So306 yrkande 11, 1998/99:Sk651 yrkande 1 och 1998/99:Sk652,
res. 7 (kd, mp)
8. beträffande *sponsring*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk654,
res. 8 (m)
9. beträffande *konstinköp*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk716 och 1998/99:Kr274 yrkande 16,
10. beträffande *yrkesfiskare*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk606 yrkandena 1 och 2, 1998/99:Sk712 yrkandena 1–3, 1998/99:Sk731 yrkandena 1 och 3, 1998/99:MJ224 yrkande 37, 1998/99:MJ410 yrkande 2 och 1998/99:MJ411 yrkandena 2 och 3,
res. 9 (m, kd, c, fp)

11. beträffande *förmögenhetsskatt*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk602, 1998/99:Sk603 yrkande 3, 1998/99:Sk610, 1998/99:Sk627, 1998/99:Sk630 i denna del, 1998/99:Sk647 yrkande 3, 1998/99:Sk671 yrkande 3, 1998/99:Sk689 och 1998/99:A811 yrkande 14,

res. 10 (m, kd, c, fp)

res. 11 (v)

12. beträffande *kontroll av kapitalinkomster*

att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk671 yrkande 4,

13. beträffande *kvittning av reaförluster på aktier, m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk633 yrkande 1, 1998/99:Sk657 och 1998/99:Sk658.

Stockholm den 2 mars 1999

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Anita Johansson (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Per Erik Granström (s), Carl Erik Hedlund (m), Ulla Wester (s), Lena Sandlin (s), Marie Engström (v), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp) och Catharina Hagen (m).

Reservationer

1. Skattenivå i företaget, resultatutjämning (mom. 1) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Trots att bolagsskatten i dag ligger på en rimlig nivå kan företagandet inte expandera på det sätt som behövs för att skapa tillväxt och trygga välståndet. På skatteområdet är det i första hand nivån på beskattningen av arbete och kapital som hindrar att tillväxten tar ordentlig fart. Moderata samlingspartiet har lagt fram ett stort antal förslag om hur skattesystemet bör ändras för att företagsklimatet skall bli bättre. Dessa förslag avslogs i höstas av en majoritet i riksdagen vid behandlingen av regeringens förslag om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna m.m. (prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:FiU1). Nu är det emellertid hög tid att riksdagen fattar de beslut som behövs för att kostnaderna för att utveckla företag och att anställa fler medarbetare kan sänkas avsevärt, inte minst för att stimulera en expansion av tjänstesektorn genom tillkomsten av många nya småföretag.

Ett grundläggande krav på skattesystemet är att näringsverksamhet som drivs här i landet får samma villkor som gäller för näringsverksamheten i de länder som våra företag konkurrerar med. I motion T402 tas särskilt upp den svenska åkeribranschens problem. Motionärerna pekar på de höga svenska skatterna, bl.a. drivmedelsskatterna, som blir en stor kostnadsbelastning för svenska företag vid jämförelse med företag i övriga Europa. Vi stöder motionen och anser att regeringen måste sätta i gång med ett målmedvetet arbete för att undanröja skatter som skadar svensk näringsverksamhet som drivs i konkurrens med företag i andra länder. Detta bör ges regeringen till känna.

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *skattenivå i företaget, resultatutjämnin*g
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:T402 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om skattenivå, m.m. och avslår motionerna 1998/99:Sk688, 1998/99:Sk717 och 1998/99:Sk718.

2. Ägarbeskattning, m.m. (mom. 2) – m, kd, c, fp

Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Den lättnad i dubbelbeskattningen av bolagsinkomster som införts i Sverige är begränsad till onoterade företag. Enligt vår mening finns det skäl att gå vidare och införa regler som avskaffar dubbelbeskattningen i alla företag. De nya reglerna skall utformas i enlighet med de regler som gällde under år 1994 och som infördes på initiativ av den dåvarande borgerliga regeringen. Det får ankomma på regeringen att lägga fram ett förslag om beskattning av ägarkapital i enlighet med vad som här anförts. I sammanhanget bör tas upp sådana frågor om småföretagens riskkapitalförsörjning m.m. som har aktualiserats i flera motioner. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av samtliga de motioner som behandlas under detta moment.

dels vid moment 2 hemställt:

2. beträffande *ägarbeskattning, m.m.*
att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk605, 1998/99:Sk633 yrkande 2, 1998/99:Sk670 yrkandena 1 och 5, 1998/99:Sk684 yrkandena 1 och 2, 1998/99:Sk686, 1998/99:Sk687 yrkandena 1 och 2, 1998/99:N238 yrkande 2, 1998/99:N326 yrkandena 59 och 60 och 1998/99:N330 yrkande 12 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

Johan Pehrson (fp) har

dels anfört följande:

Nya snabbväxande företag avstår ofta från utdelningar och styrelsearvoden för att kunna satsa allt på snabb tillväxt. Dessvärre bromsas denna ibland av stora skattebetalningar. En utredning bör tillsättas med uppdrag att granska möjligheterna att ge nya företag uppskov med bolagsskatten så länge inga utdelningar sker. Det skulle underlätta situationen för en typ av företag som Sverige behöver många av under kommande år. Jag tillstyrker motion Sk308 yrkande 8.

dels vid moment 3 hemställt:

3. beträffande *uppskov med bolagsskatt*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk308 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om utredning av möjligheterna att ge nya företag uppskov med bolagsskatt.

4. Fåmansföretag (mom. 4) – m, kd, fp

Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Johan Pehrson (fp) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Det är angeläget att eliminera de tillväxthämmande inslag som nuvarande diskriminerande särregler för fåmansföretag utgör. Utgångspunkten för en reform måste vara att delägare i fåmansföretag skall beskattas på samma sätt som delägare i icke fåmansägda företag. En självklarhet är att alla s.k. stoppregler för fåmansföretag slopas. Vidare bör utdelning till fåmansföretagaren beskattas som inkomst av kapital, om ägaren har tagit ut lön som minst motsvarar den som en anställd kollega i samma yrke har. De förslag om enklare regler som Småföretagsdelegationen har lagt fram måste bli en framträdande del av ett kommande reformpaket för småföretagandet.

Vi föreslår att riksdagen med anledning av motionerna beslutar om ett tillkännagivande till regeringen om en reformering av reglerna för småföretagandet.

dels vid moment 4 hemställt:

4. beträffande *fåmansföretag*
att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk671 yrkande 7, 1998/99:Sk685, 1998/99:T402 yrkande 2 och 1998/99:A215 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen om reglerna för småföretag.

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Enligt gällande rätt är en stiftelse eller en ideell förening som har till huvudsakligt ändamål att utöva hjälpverksamhet bland behövande befriad från skattskyldighet för inkomst av näringsverksamhet under förutsättning att verksamheten bedrivs i en omfattning som skäligen svarar mot avkastningen på stiftelsens eller föreningens tillgångar. Reglerna är vaga och ger i många fall upphov till osäkerhet om hur de slår i det enskilda fallet. Under det senaste året har skattemyndigheterna också i vissa fall hävdad att den idrottsliga verksamhet som bedrivs av svenska idrottsföreningar skall betraktas som näringsverksamhet enligt EG:s regelsystem trots att verksamheten i en idrottsförening inte bedrivs med något vinstsyfte. En sådan tillämpning leder till omfattande konsekvenser inte minst vad avser debitering av mervärdesskatt.

För att undvika omfattande problem med gällande gränsdragning mellan skattebefriad verksamhet och beskattad verksamhet kan ett förtydligande i skattelagstiftningen krävas. Regeringen bör därför se till att den fortsatta beredningen av de ideella föreningarnas och stiftelsernas skatteförhållanden sker med stor skyndsamhet. Detta bör ges regeringen till känna.

dels vid moment 5 hemställt:

5. beträffande *ideella föreningar och stiftelser*

att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk653 yrkande 2, 1998/99:Sk721 och 1998/99:Kr519 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen om skyndsamt beredning av frågorna kring de ideella föreningarnas och stiftelsernas skatteregler.

6. Arbetslokal i egen bostad (mom. 6) – m, kd, fp

Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Johan Pehrson (fp) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Möjligheterna att utnyttja bostaden i samband med förvärvsarbete har ökat dramatiskt till följd av teknikens utveckling. Nya företag startas inte sällan med hemmet som bas. Nuvarande schablonmässiga regler om avdrag för arbetslokal i egen bostad kan emellertid ge ett oförmånligare resultat i förhållande till om arbetslokal förhyrts i en annan fastighet. På samma sätt kan nuvarande hårda praxis innebära att den som arbetar på distans från sitt hem inte får avdrag för faktiska kostnader för hemarbetet. Den pågående beredningen av dessa frågor bör leda till nya avdragsregler som förhindrar att företagande och distansarbete diskrimineras bara för att det utförs i lokaler eller andra utrymmen i anslutning till den egna bostaden.

dels vid moment 6 hemställt:

6. beträffande *arbetslokal i egen bostad*

att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk308 yrkande 13, 1998/99:Sk673 och 1998/99:Sk711 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen om avdragsmöjligheterna vid företagande och distansarbete i bostaden.

7. Representationsavdrag för måltider (mom. 7) – kd, mp

Holger Gustafsson (kd), Helena Höij (kd) och Yvonne Ruwaida (mp) har

dels anført följande:

När staten genom avdragsreglerna för representation subventionerar alkoholkonsumtion motverkas de mål som samhället har ställt upp för att minska alkoholkonsumtionen. Att subventionen dessutom utgår vid alkoholförtäring i samband med arbetet ger också fel signaler, eftersom frånvaron av alkohol i arbetet bör vara ett särskilt viktigt delmål i arbetet för att begränsa alkoholkonsumtionen.

Reglerna om att kostnader för alkohol inte skall ingå i avdraget för representation har lång tradition i Sverige och bör värnas. Avdragsrätten har funnits bara sedan hösten 1995 och infördes för att göra reglerna enklare. Vi är i och för sig tveksamma till om ändringen verkligen har inneburit någon nämnvärd förenkling. Emellertid kan vi inte acceptera att viktiga alkoholpolitiska målsättningar åsidosätts vid skattereglernas utformning. Reglerna bör därför ändras på nytt så att de inte tillåter att alkohol ingår i avdragsramen för representation. Därmed tillstyrker vi motionerna Sk309 yrkande 21 och So306 yrkande 11.

dels vid moment 7 hemställt:

7. beträffande *representationsavdrag för måltider*

att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk309 yrkande 21 och 1998/99:So306 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen om att avdraget för representation inte skall omfatta alkohol och avslår motionerna 1998/99:Sk651 yrkande 1 och 1998/99:Sk652.

8. Sponsring (mom. 8) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Den skattemässiga hanteringen av avdragsrätten för sponsormedel är inte entydig. Detta leder till en osäkerhet som kan påverka möjligheten för olika organisationer att få tillgång till sponsormedel. Regeringen bör se över frågan och återkomma till riksdagen med förslag som undanröjer osäkerheten om gällande skatteregler.

dels vid moment 8 hemställt:

8. beträffande *sponsring*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk654 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om tydligare avdragsregler.

9. Yrkesfiskare (mom. 10) – m, kd, c, fp

Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Vid behandlingen av motionsyrkanden med samma innehåll hösten 1996 uttalade riksdagen att regeringen skulle lägga fram ett förslag som löser problemet med att våra svenska yrkesfiskare inte kan konkurrera på samma villkor som yrkesfiskare i våra grannländer. I Danmark har införts ett yrkesfiskaravdrag som är väsentligt större än det avdrag för ökade levnadskostnader som medges enligt de svenska reglerna. Utskottet anser att regeringens beredning av denna fråga har dragit ut på tiden på ett anmärkningsvärt sätt. Sedan utredningsarbetet nu har slutförts bör frågan emellertid kunna behandlas desto skyndsammare i fortsättningen. Vi anser att riksdagen bör begära av regeringen att den lägger fram ett förslag om ett särskilt yrkesfiskaravdrag under innevarande riksmöte. Yrkesfiskaravdraget bör utformas i enlighet med de danska reglerna. Detta innebär samtidigt att det ur ett EU-perspektiv troligen inte finns något hinder att införa ett yrkesfiskaravdrag i Sverige. Eftersom ett sådant avdrag torde vara att jämställa med offentligt stöd i Romfördragets mening förutsätter vi emellertid att regeringen snabbt informerar kommissionen om lagstiftningen.

Vi föreslår att riksdagen med anledning av samtliga här behandlade motioner ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

dels vid moment 10 hemställt:

10. beträffande *yrkesfiskare*
att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk606 yrkandena 1 och 2, 1998/99:Sk712 yrkandena 1–3, 1998/99:Sk731 yrkandena 1 och 3, 1998/99:MJ224 yrkande 37, 1998/99:MJ410 yrkande 2 och 1998/99:MJ411 yrkandena 2 och 3 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen om ett skatteavdrag för yrkesfiskare.

10. Förmögenhetsskatt (mom. 11) – m, kd, c, fp

Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp) och Catharina Hagen (m) har

dels anført følgende:

Internationaliseringen medfører at det er svært for et enkelt land at drive skattepolitik uden hensyn til udviklingen i omverlden. Det gælder ikke mindst kapitalskatterne, t.ex. formøgenhetsskatten. Vi anser at formøgenhetsskatten bør afskaffes stegvis. Det er læmpligt at inlede avvecklingen med at sam-beskattningen slopas og at fribeloppet højs alternativt at skattesatsen sænks. Formøgenhetsskatten bør dærefter fahas ut så att den är borta inom ett par år.

dels vid moment 11 hemställt:

11. betræffande *formøgenhetsskatt*

att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk602, 1998/99:Sk603 yrkande 3, 1998/99:Sk610, 1998/99:Sk627, 1998/99:Sk630 i denna del, 1998/99:Sk647 yrkande 3, 1998/99:Sk689 och 1998/99:A811 yrkande 14 som sin mening ger regeringen till kænna vad som anförts i reservationen om avveckling av formøgenhetsskatten och avslår motion 1998/99:Sk671 yrkande 3.

11. Formøgenhetsskatt (mom. 11) – v

Per Rosengren (v) och Marie Engström (v) har

dels anført følgende:

Vi anser at det är vigtigt at det s.k. arbetande kapitalet i företagen är undantaget från formøgenhetsbeskattning. Den definition av arbetande kapital som finns i gællande lagstiftning är emellertid inte helt lyckad och har bl.a. medfört at mångmiljardärer formøgenhetsskattebefrias. Vi anser at det behøvs en snævare definition av begreppet arbetande kapital. Vidare bør olika aktieslag behandlas på likartat sätt vid formøgenhetsbeskattningen. Vi tillstyrker Vænsterpartiets motion Sk671 yrkande 3 om ett tillkænagivande till regeringen i frågan.

Vi har bitrætt utskottets stællningstagande till de øvrige motioner som behandlas under detta moment.

dels vid moment 11 hemställt:

11. betræffande *formøgenhetsskatt*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk671 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till kænna vad som anförts i motionen om en snævare definition av begreppet arbetande kapital och likartad behandling av olika aktieslag samt avslår motionerna 1998/99:Sk602, 1998/99:Sk603 yrkande 3, 1998/99:Sk610, 1998/99:Sk627, 1998/99:Sk630 i denna del, 1998/99:Sk647 yrkande 3, 1998/99:Sk689 och 1998/99:A811 yrkande 14.

1. Skattenivå i företaget, resultatutjämnning (mom. 1) – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Centerpartiet presenterade under den allmänna motionstiden i höstas olika förslag som syftar till att genom bl.a. sänkta skatter på företagande skapa förutsättningar för växande företag och därmed välstånd och ökad sysselsättning. Särskilt lyfte vi fram småföretagarnas problem. Vi hävdar att skatter och avgifter på arbete måste sänkas för att ge människor en chans att utveckla sina idéer i företag, vilket skapar flera jobb.

Riksdagen avvisade i ett beslut den 2 december 1998 vårt alternativ till regeringens budgetförslag och därmed även våra förslag om sänkta skatter och avgifter. De frågor som tas upp i det här betänkandet är sådant som kvarstår sedan budgetfrågorna behandlades. En mer heltäckande bild av våra förslag inom den ekonomiska politiken och skattepolitiken framgår av det betänkande från finansutskottet som låg till grund för riksdagsbehandlingen (bet. 1998/99:FiU1).

2. Skattenivå i företaget, resultatutjämnning (mom. 1) – fp

Johan Pehrson (fp) anför:

Folkpartiet väckte under den allmänna motionstiden i höstas ett förslag om en skattereform i fyra steg med skattesänkningar på sammanlagt ca 65 miljarder kronor. Med en ny skattereform vill vi bl.a. genom en kraftig sänkning av skatten på arbete skapa förutsättningar för tillväxt och företagande.

De förslag som behandlas här gäller vissa kvarstående frågor på företagsbeskattningens och kapitalbeskattningens område. En fullständigare bild av Folkpartiets skattepolitik framgår av våra motionsförslag som behandlades i höstas i finansutskottets betänkande 1998/99:FiU1.

3. Representationsavdrag för måltider (mom. 7) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) anför:

Den tidigare genomförda reduceringen av avdragsramen för representation från 180 till 90 kr per person och måltid riskerar att motverka sitt syfte av flera skäl. Restaurangnäringen är en väsentlig del av den privata tjänstesektorn, med en lönsamhetsnivå som gör branschen mycket känslig för denna typ av förändringar. Denna sektor är personalintensiv och genererar många arbetstillfällen. Sannolikt genomför numera många företag i stället representation i egna lokaler med egen personal. Eftersom neddragningen av representationsavdraget kan komma att i väsentlig grad minska förutsättningarna för branschen att bibehålla respektive skapa nya arbetstillfällen bör avdragsramen i stället återställas till den tidigare nivån.

Sammanfattning.....	1
Motionerna	1
Utskottet	6
Inledning.....	6
Skattenivå i företaget, resultatutjämnin.....	6
Ägarbeskattning, m.m.....	7
Fåmansföretag.....	9
Ideella föreningar och stiftelser.....	11
Arbetslokal i egen bostad.....	11
Representationsavdrag för måltider	12
Sponsring	13
Konstinköp.....	13
Yrkesfiskare	14
Förmögenhetsskatt	15
Kontroll av kapitalinkomster	16
Kvittning av reaförluster på aktier, m.m.	16
Hemställan	18
Reservationer.....	19
1. Skattenivå i företaget, resultatutjämnin.....	19
2. Ägarbeskattning, m.m. (mom. 2) – m, kd, c, fp	20
3. Uppskov med bolagsskatt (mom. 3) – fp	21
4. Fåmansföretag (mom. 4) – m, kd, fp.....	21
5. Ideella föreningar och stiftelser (mom. 5) – m.....	22
6. Arbetslokal i egen bostad (mom. 6) – m, kd, fp.....	22
7. Representationsavdrag för måltider (mom. 7) – kd, mp.....	23
8. Sponsring (mom. 8) – m	23
9. Yrkesfiskare (mom. 10) – m, kd, c, fp	24
10. Förmögenhetsskatt (mom. 11) – m, kd, c, fp	24
11. Förmögenhetsskatt (mom. 11) – v	25
Särskilda yttranden	26
1. Skattenivå i företaget, resultatutjämnin.....	26
2. Skattenivå i företaget, resultatutjämnin.....	26
3. Representationsavdrag för måltider (mom. 7) – m.....	26